

νόμος του Μαρίνου, τὴν σκευασίαν προανακαλύψας τῶν ἀρχόντων, ἀντέταξεν ὅσας εἶχε δυνάμεις εἰς τὴν ἐκπραγαίσαν στάσιν, ὥστε ἐκ τῶν ἐναντίων αὐτοῦ ἄλλους μὲν κατετρόπωσεν, ἄλλους δ' ἐξώρισεν, ἄλλους δὲ παρέπεμψεν εἰς τὸ ζῆφος τοῦ δημίου. Τότε δὲ καθιδρύθη καὶ ἡ περιβόητος ἐκεῖνη Ἀνακριτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἣτις ἔκτοτε ὑπὸ τὴν ὀνομασίαν *Δεκαμελὲς Συμβούλιον* (*Consejo de X*) ἐπλήρωσε τρόμου τὴν πολιτείαν ἀρχὴ μυστηριώδης καὶ ἡγεμονικῆ, κατὰ μίμησιν τῆς ὁποίας οἱ ἀριστοκρατικοκράται τοῦ Χάνδακος συνέστησαν τὸ *Δεκαμελὲς συμβούλιον* τοῦ Μαρίνου Γραδινίκου (1).

Τῆ ἐπαύριον, 15 Ὀκτωβρίου 1363, ὁ κώδων τοῦ Ἁγίου Τίτου, σύμβολον εὐαρέστων ἀναμνήσεων, ἐπέστηεν εἰς ῥυθμὸν πένθιμον δύο κηδεῖας ταυτοχρόνους τὴν τοῦ Καλλέργου, καὶ τὴν τοῦ Γραδινίκου. Τὰ ἐντάφια τοῦ πρώτου ἔτυχον τιμῆς μεγάλης, πανδήμου συντριβῆς. Ἐξεφωνήθη καὶ λόγος πανηγυρικώτατος ἐπὶ τοῦ τάφου του. Δὲν ἠκολούθησαν τὸ λείψανον τοῦ δευτέρου, ἢ τὰ μελανεικονοῦντα τέχνα καὶ οἱ συγγενεῖς. Εἷς δὲ μόνος ἰσρεὺς ἀνέγνω τὴν Νεκρώσιμον Ἀκολουθίαν, καὶ ἔχρισεν ἐλαίῳ τὰ βλέφαρα τοῦ Δουκῆς, αὐτὸς ὅστις πρὸ τινων ἑβδομάδων, εἰς τὴν κατάραν κατὰ τοῦ φθορέως τῆς ἰδίας θυγατρὸς συμπεριέλαθε καὶ Δούκα καὶ Δημοκρατίαν.

Ἀντὶ δὲ τοῦ Μαρίνου, πολιτάρχης αὐθημερόν ἀνηγορεύθη ὁ Μάρκος Γραδινίκος, ὁ καὶ Spiritolo (Πνευματώδης) παρονομασθεὶς, ἀνὴρ θρασύς, εἰς τὴν ὀχλοκρασίαν ἐκδοτός, ἑταῖρος δὲ τοῦ Φραδέλου καὶ τοῦ Λαβούδου (1).

(*Ἐπιτεταί συγγράμματα.)

ΣΠ. ΖΑΜΒΕΛΙΟΣ.

Ο ΥΠΟΧΟΝΔΡΙΑΚΟΣ.

— 000 —

Διήγημα ἱστορικόν.

Ἡ ὑποχονδρία, ἀσθένεια παράδοξος, ὁμοιάζει πολὺ τὸν ἰανὸν ὅστις, ὡς γνωστόν, εἶχε δύο πρόσωπα, τὸ μὲν νεανικὸν καὶ ἱλαρὸν, τὸ δὲ γηραιὸν καὶ στρυφνόν. Καὶ αὐτὴ ἐπίσης διπλὴν ἔχει τὴν ὄψιν, κωμικὴν καὶ τραγικὴν, κατὰ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ πάσχοντος. Οἱ φλεγματικοὶ ἢ μελαγχολικοὶ αἰσθάνονται βαθυτάτην θλίψιν, ἀπῆλπν τῆς ζωῆς, καὶ ἀκράτητον ῥοπήν πρὸς πᾶσαν ἰδέαν ἀποτρόπαιον καὶ ἀπελπιστικὴν. Εἶναι μισάνθρωποι, ὑπερβολι-

κοὶ καὶ ἀθεράπευτοι μεμψίμοιροι. Πολλάκις δὲ καὶ μεγάλοι νόσοι κατακυριεύονται ἀπὸ τὴν νόσον ταύτην, τῆς ὁποίας τὸ δηλητήριον ἀναφαίνεται καὶ εἰς αὐτὰ αὐτῶν τὰ συγγράμματα. Ὁ Ρουσσὸ (Ἰω. Ἰακωβός), ὁ Κούπερ, ὁ Βαῦρων ἦσαν ὑποχονδριακοί. Ἡ νόσος αὕτη τοῦ ἥπατος καὶ τοῦ σπληνὸς ἐγγέμισε τὰς ἐρήμους ἀναχωρητῶν, ὑπεγόρευσε τὰ πλεῖστα τῶν συστημάτων τῆς φιλοσοφίας τῶν ἀσκητῶν, ἐφεύρε τὴν ἰσρὰν ἐξέτασιν καὶ τὰς πυράς της, καὶ ἐνίοτε ἐτόνισε τὴν φωνὴν τῆς θεᾶς τῆς ποιήσεως. Σπανιώτατον εἶναι νὰ θεραπευθῇ ἡ ὑποχονδρία. Ναι μὲν κατορθώνομεν ἐνίοτε νὰ διασκεδάσωμεν πρὸς ὦραν τὰ νέφη τὰ σκοτίζοντα τὸν νοσοῦντα· ἀλλὰ νὰ ἀποσπάσωμεν ὀλοσχερῶς αὐτὸν ἀπὸ τὴν θλίψιν ἣτις προέρχεται ἀπὸ τὸν ἀτελεῖ ὄργανισμόν του, νὰ τὸν ἀναγεννήσωμεν, νὰ τὸν κατορθώσωμεν νὰ ἀγαπήσῃ τὴν ζωὴν, τοῦτο ὑπερβαίνει καὶ τὰς δυνάμεις, καὶ τὴν ἐμπειρίαν, καὶ τὰ μέσα παντός ἰατροῦ.

Ὁμολογῶ ὅτι ἡ φαιδρὰ ὑποχονδρία θεραπεύεται ἐνίοτε· διότι, ἐάν φέρ' εἰπεῖν πάσχη αὐτὴν αἰματώδης τις ἢ χοληρικός, εὐρωστος ἢ ἐνθερμον ἔχων τὴν κρᾶσιν, ἀντὶ τῶν ζοφερῶν φαντασιοκοπιῶν τοῦ μελαγχολικοῦ, εὐρίσκει εἰς αὐτὸν παραδόξους, κωμικωτάτας, γελοίας, ἀλλὰ μικρὸν διαρκούσας. Δὲν ἐνθυμείσθε (α) ἐκεῖνον ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι μεταμορφωθεὶς ἐγένετο προχοῖς τείου; Στρογγυλίζων τὸν ἀριστερὸν βραχίονα, καὶ στηρίζων τὴν παλάμην ἐπὶ τοῦ ἰσχίου, ἐσχημάτιζε τὴν λαβὴν τοῦ ἀγγεῖου· τείνων δὲ τὴν δεξιάν, παρίστα τὴν ῥόγαν, ἢ, ὡς λέγομεν σήμερον, τὴν μύτιν αὐτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦτο φαιδρὸς ὑποχονδριακός· ἰδέα παράδοξος κατέβη εἰς τὴν κεφαλὴν του, ἰδέα ἐκμηδενίσασα καὶ αὐτὰς τὰς αἰσθήσεις του.

Πολλὰς τοιαύτας ἀσθενείας ἔτυχε νὰ ἴδω, πάντοτε δὲ ἐχούσας τὰ αὐτὰ συμπτώματα· ἡ πεποίθησις τοῦ πάσχοντος εἶναι ἀκλόνητος· ἐάν δὲ θελήσῃ νὰ τοῦς θεραπεύσῃ, σὲ μισοῦσιν ἀπὸ καρδίας. Εἰσάγουσι δὲ παραδοξώτατα ἀλλὰ λογικώτατα συμπεράσματα ἀπὸ τὴν ἐπικρατούσῃν ἰδέαν των· ἐκεῖνος, παραδείγματος χάριν, ὅστις ἐνόμιζεν ἐξυτὸν προχοῖδα, ἔτρωγε πρῶτον φύλλα τείου καὶ μετ' αὐτὰ ἔπινε ζεστόν νερόν διὰ νὰ τὰ ζεματίσῃ.

Μεταξὺ τῶν πολλῶν τοιούτων ἀσθενειῶν ὅσας εἶδον, θὰ διηγηθῶ μίαν, ὅχι τὴν μᾶλλον παράλογον ἢ θαυμασίαν, ἀλλὰ τὴν μᾶλλον ἀξιοσημείωτον. Ὁ ἦρως τοῦ ἀνεκδότου ἦτο ἄνθρωπος εὐφροσύνης καὶ σοφῆς συγγραφεὺς. Ἄν καὶ ἀπέθανε πρὸ πολλοῦ, δὲν λέγω ὅμως τὸ ἀληθὲς ὄνομά του· ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι οἱ φίλοι του θὰ τὸν ἐννοήσωσι, διότι πολλάκις ἐκίνησεν ὄλων ἡμῶν τὸν γέλωτα διὰ τῶν παραδοξολογιῶν του.

Τὸν Νικόδημον εἶχε προικίσει ἡ φύσις με σπάνια πλεονεκτήματα· τὸ ἦθος του ἦτο ἦθος σοφοῦ, καὶ εἰς τὸ πρόσωπόν του ἐβλεπετε ζωγραφημένην εἰρωνείαν δηκτικὴν, καὶ διαθέσιν ἱλαρότητος τὴν ὁποίαν κυρίως διηγείρον αἱ γελοῖαι τῶν ἄλλων ἐλ-

(1) Dugu, Hist. de Venise, L. VIII.

(1) Συνηρηθμῆθη αὐτός εἰς τὸ προηγούμενον κεφάλαιον μετὰ τῶν 24 μελῶν τῆς Συντακτικῆς Ἐπιτροπῆς.

(α) Τ'ε Πανδ. φυλλ. 21, σελ. 610.

Σωκράτης.

Ἐκ τῶν τοῦ Πολυτεχνείου, ἴδε σελ. 45.

λείψεις. Ὅσακις οἱ μαῦροι καὶ μακροβλέφαροι ὀφθαλμοὶ τοῦ προσηλοῦντο ἐπάνω σου, σὲ εἰδοποιεῖ ὅτι ἀκαταμάχητος εἶναι ἡ δύναμις καὶ ἡ ἐπιβροή τοῦ ἐπὶ σέ. Ναί μὲν οἱ ἀνώμαλοι χαρκετῆρες τοῦ προσώπου τοῦ, αἱ πυκνότεται ὄφρυς τοῦ, αἵτινες ἐξέχουσαι ἀξιοσημειώτως ἐδείκνυσαν τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ ὡς κεκλεισμένους ἐντὸς δύο σπηλαίων, τὰ ἐξωγκωμένα χεῖλη, ἡ τρίπηχυς βίς, τὸ ἀνίσον καὶ λόφους ἐξανθοῦν μέτωπόν τοῦ, ἐπροκάλουν τὸν γέλωτά σου· ἀλλὰ τὸ ὀξύτατον καὶ πνευματωδέστατον ἅμα δὲ καὶ σαρκαστικώτατον βλέμμα τοῦ, κατέστειλεν ἀμέσως αὐτὸν εἰς τὰ χεῖλη σου. Ἦτο δὲ καὶ πλοῖσιος, ἀγαμος, συστηματικός, ὀρηκτικός καὶ ἀχκλίνωτος τὰ πάθη, ἀκάματος καὶ ἐπίμονος σπουδαγτής, εὐερίθιστος, καὶ μισάνθρωπος τὴν καρδίαν, ἀλλὰ χαρίεις ἐξωτερικῶς. Δὲν ἐμειδίει ποτε, ἀλλ' ἐπάλλαιε πρὸς τὴν ἰλαρότητά τοῦ· καὶ συστέλλων τὸ μέτωπον, τὰ χεῖλη καὶ τὰς ὄφρυς, ἀλλ' ἀδυνατῶν καὶ ἡ ἀμαυρώση τὴν λάμψιν τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ, καθίστα κωμικωτάτην

τὴν ὄψιν τοῦ. Ὡμοίαζε τὸν Μῶμον. Καὶ τὰ εὐφύστερα, καὶ τὰ δηκτικώτερα λόγια τοῦ ἐπρόφραε μετὸν ψαλμωδίας καὶ συντριβῆς· ἦτο ἀξιόλογος σύντροφος, τοῦ ὁποίου ἡ σκυθρωπότης σ' ἐτρόμαζε μὲν κατὰ πρῶτον, ἀλλ' οὐτινος οἱ χαριεντισμοὶ ἐπεργόμενοι ἀλλεπάλληλοι ὡς ἀπροσδόκητοι ἀστραπαί, σὲ κατεγοήτευον μετ' ὀλίγον. Καὶ δὲν ἐμειδίει, ὡς προείπον, ποτέ· ἐνίοτε ὅμως τὰ χεῖλη τοῦ διεφρήγνυντο παραδοξῶς, ἀλλ' ἀμέσως κλειόμενα ἐτήρουν βαθυτάτην σιωπὴν. Οὕτω πρὸ τῆς καταστροφῆς καὶ μετ' αὐτὴν τὰ πάντα εἶναι ἡσυχία καὶ ἀτάραχος. Ἐὰν κατὰ τύχην δὲν τὸν ἐβλεπες ὅτε συνέβαινε τὸ μέγα καὶ σπάνιον τοῦτο γεγονός, δὲν ὑπωπτεύεσθαι ὅτι πρόσωπον τόσο ἀλλόκοτον ἦτο ποτὲ δυνατὸν νὰ γελᾷ.

Καὶ τίς δὲν ἐγνώρισε τὰ παράδοξά τοῦ; τίς δὲν ἐγνώρισε τὸν ἔρωτά τοῦ πρὸς τὸ τέϊον, τὴν σιωπὴν καὶ τὴν θερμάτην, ἡ τὰς ὄρας ὅσας ἐπερῶμεν τὸ ἐπέρας μετ' αὐτόν, ἀτενίζοντας σιωπηλοὶ ἀλλήλους, πίνοντας σιωπηλοὶ τέϊον, καὶ σιωπηλοὶ ἀ-

περχόμενοι μετά τὴν βωδὴν ταύτην συναιαττροφῆν; Τίς δὲν τὸν εἶδεν ὅτε, ἀκούων νέον τινὰ γνώριμόν του ὁμιλοῦντα μεγαλόφωνως, ἐσηκόνετο αἶφνης, καὶ θρηνηδῶς σχεδὸν λέγοντα φεύγω, ὡς καὶ τῷ ὄντι ἐφευγεν ἀφίνων τοὺς ξένους του μόνους; Ὅλοι ὅσοι ἀναγνώσωσιν ἐν Λονδίῳ τὴν περιγραφὴν ταύτην, θὰ ἐνθυμηθῶσι τὸν φίλον μου Νικόδημον, τὰς φαντασιοκοπίας, τὴν μάθησιν, τὸ πνεῦμα, τὴν ἀσχημίαν καὶ τὴν φιλοσοκιμωσύνην του.

Μίαν τῶν ἡμερῶν βλέπω εἰς τὸ δωμάτιόν μου τὸν μαῦρον ὑπνρέτην του ἐνῶ ἤτοιμαζόμην νὰ ἐξέλθω τὸ πρόσωπόν του ἦτο ἠλλοιωμένον, τὴν δὲ τρακατροπικὴν ὁμιλίαν του καθίστα ἀκατάληπτον τρόμος του.

— Ὡ . . . ἀφέντη . . . γιατρό, γιατρό . . . ἀφέντη ἐμένα . . . νὰ ἔλτῃ νὰ δῆ . . . κακὰ τὸ ἐδικό μου ἀφέντη . . . πολὺ κακὰ!

— Δὲν καταλαμβάνω τί μὲ λέγεις; ὁμίλησε ἀργότερα καὶ καθαρώτερα βιάζομαι.

— Νὰ . . . ἀφέντη μου πολὺ κακὰ . . . ἀλλόκοτο ἀφέντη . . . κεφάλι γυρίζει . . .

— Πῶς; ὁ κύριός σου;

— Ναί, ἀφέντη μου . . . γιατρό . . . κεφάλι γυρίζει . . .

Καὶ ἐπληττε τὴν κεφαλὴν μὲ τὰς χεῖρας ὁ μαῦρος.

— Τώρα καταλαμβάνω, ἀπεκρίθη πλησιάσας καὶ ἐγὼ τὴν δεξιὰν εἰς τὴν κεφαλὴν ἐγύρισε τὸ κεφάλι του.

— Ναί, ναί, γιατρό . . . κεφάλι γυρίζει ἐδικό μου ἀφέντη . . . ἀλλόκοτο!

— Καὶ πῶς τὸ ἤξεύρεις; ποῦ εἶναι τώρα;

— Κρεβάτι . . . ἑξαπλωμένο . . . καλῆτερα κομματί . . . μὰ κεφάλι γυρίζει.

— Καὶ πῶς τὸ ἤξεύρεις ὅτι ἐγύρισε;

— Τὸ ἀφέντη λέγει . . . Γιώργη, Γιώργη! κεφάλι δικό μου γυρίζει.

Μὲ ἦλθεν εὐθὺς ἡ ἰδέα ὅτι θὰ παρερρόνησεν ὁ Νικόδημος ἠπάρουν ὁμῶς πῶς ὠμολόγησεν εἰς τὸν ὑπνρέτην του ὅτι ἐγύριζεν ἡ κεφαλὴ του. Ἐν τούτῳ ἐξηκολούθησα τὰς ἐρωτήσεις μου.

— Ἐτρελάθη, λοιπὸν ὁ κύριός σου; δὲν ἤξεύρει τί κάμνει;

— Ὁχι . . . τρελὸ ἀφέντη δικό μου . . . μὰ κεφάλι γυρίζει . . .

Καὶ λαβὼν τὴν κεφαλὴν του μὲ τὰς δύο χεῖρας τὴν ἐγύριζεν ἀριστερά καὶ δεξιὰ ὡς νὰ ἤθελε νὰ τὴν ἀποσπᾷ, νὰ φέρῃ τὸν πώγωνά εἰς τὴν βάχιν, καὶ νὰ μεταμορφωθῇ ὡς τις τῶν κολασμένων ἐκείνων τοῦ Δάντε, οἵτινες ἔχοντες τὸν τράχηλον ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπὶ τῆς βάχως, ἑστρεφον τὰ ὀπίσθια πρὸς τοὺς ἄλλους ὁσάκις ἐπρεπε νὰ ὁμιλήσωσι μετ' αὐτῶν.

Ἐξεκαρδιζόμην ἀπὸ τὸν γέλωτα βλέπων τὰ ἀλλόκοτα σχήματα τοῦ μαῦρου, ἂν καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ καταλάβω καλῶς τοὺς λόγους του τὸν παρήγγειλα δὲ νὰ ὑπάγῃ ἀμέσως νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κύριόν του ὅτι φθάνω ἐντὸς ὀλίγου. Ἐνῶ δὲ διευθυ-

νόμην εἰς τὴν οἰκίαν του, ἐσκυπόμην τί ἄρα ἐπαθε. Μὴ τφόντι παρερρόνησεν, ἢ μὴ ἀπλῶς ἐτραγγούλισε τὸν λαϊμόν του, ἢ μὴ ἠσθένησεν ἀληθῶς, ἢ μὴ ἦτο ἀποτέλεσμα ὑποχονδρίας; διότι, ὡς καλῶς τὸν ἐγνώριζα, ἂν καὶ ποτὲ δὲν μὲ παρεπονέθη, ὁ ὀργανισμὸς του ἦτο ὑποκείμενος εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην νόσον. Τέλος πάντων ἐφθασα ὁ Γεώργιος μὲ ἀναγγέλλει, καὶ ἄνευ ἀργοπορίας εὐρίσκομαι παρὰ τὴν κλίνην τοῦ οἰκοδεσπότη. Τὰ ἐν τῷ κοιτῶνι ἦσαν, ὡς καὶ πάντοτε, ὅλως εὐτακτα μόνον τὰ παράθυρα ἦσαν κλειστὰ διὰ νὰ μὴ εἰσέρχεται πολὺ φῶς. Ὁ ἀσθενής, ὡς ἐκρίνα ἀπὸ τὴν ἀταξίαν τῆς κλίνης, ἐπέρασεν ἀνήσυχον νύκτα εἶχε τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐστραμμένην πρὸς τὸν ἀριστερὸν ὦμον καὶ παραχωμένην εἰς τὸ προσκέφαλον ἢ ὠχρότης τοῦ προσώπου του ἦτο τοσαύτη, ὥστε κατεταράχθη αὐτὸς δὲ χωρὶς διόλου νὰ κινήθῃ μὲ ἠτένιζεν.

— Ἰατρέ μου, ἀγαπητέ μου ἰατρέ, εἶπεν ἐπὶ τέλους, τί τρομερὸν πρᾶγμα! τί δεινότητι θέσις! Δὲν εἶναι ἀποτρόπαιον;

— Τρομερὸν, δεινότατον, ἀποτρόπαιον! ποῖον; ἠρώτησα; τί ἐπαθες, εἶσαι ἀρρώστος;

— Ἄν εἶμαι ἀρρώστος! . . . Καὶ ἐσιώπησεν . . . Σήμερον τὸ πρῶτ', περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν ἠσθάνθην τὸ πρῶτον σύμπτωμα.

— Ἐάν, φίλε μου, μὲ ὁμιλῆς μὲ αἰνίγματα, δὲν θὰ ἔμπορέσω οὔτε νὰ σ' ἐνοήσω, οὔτε νὰ σὲ ἰατρεύσω.

— Τὴν ὀγδόην ὥραν, ἐξηκολούθησε χωρὶς καὶ νὰ προσέξῃ εἰς τὴν ὁμιλίαν μου. Δὲν εὐρίσκεις τὸ πρᾶγμα περίεργον καὶ ἀξίον νὰ καταταχθῇ μεταξὺ τῶν ἱατρικῶν σου παρατηρήσεων; Πῶς σ' ἐράνην ὅταν ἐμῆκες εἰς τὸν κοιτῶνά μου; Σὲ ἦλθεν ὀρεξις νὰ γελάσῃς ἢ νὰ μὲ λυπηθῃς; Χάριν περιεργείας σὲ ἐρωτῶ.

— Ἐγὼ δὲ σ' ἐρωτῶ ἂν μ' ἐκραξῆς ἐδῶ διὰ νὰ ἀστεῖσθῃς. Ἐχω πολλὰς ἐργασίας, φίλε μου, καὶ μὴ με ἀπασχολεῖς εἰς μάτην.

— Σὲ ἀπασχολῶ εἰς μάτην! χωρατεύεις; Δὲν ἔχεις μάτια; Ἐτυφλώθῃς σήμερον; Δὲν βλέπεις τὴν παράδοξον, τὴν τρομερὰν μεταμόρφωσίν μου; δὲν τὴν βλέπεις;

— Βλέπω ὅτι τὰ λόγια σου εἶναι λόγια τρελοῦ ἢ θερμασμένου. Δός με τὸ χεῖρι σου.

— Ἐγὼ τρελός! Μὰ τὴν πίστιν μου σὺ εἶσαι τρελός, ἢ τοῦλάχιστον ἦλθες νὰ μὲ ὑδρίσῃς.

— Νὰ σὲ ὑδρίσω!

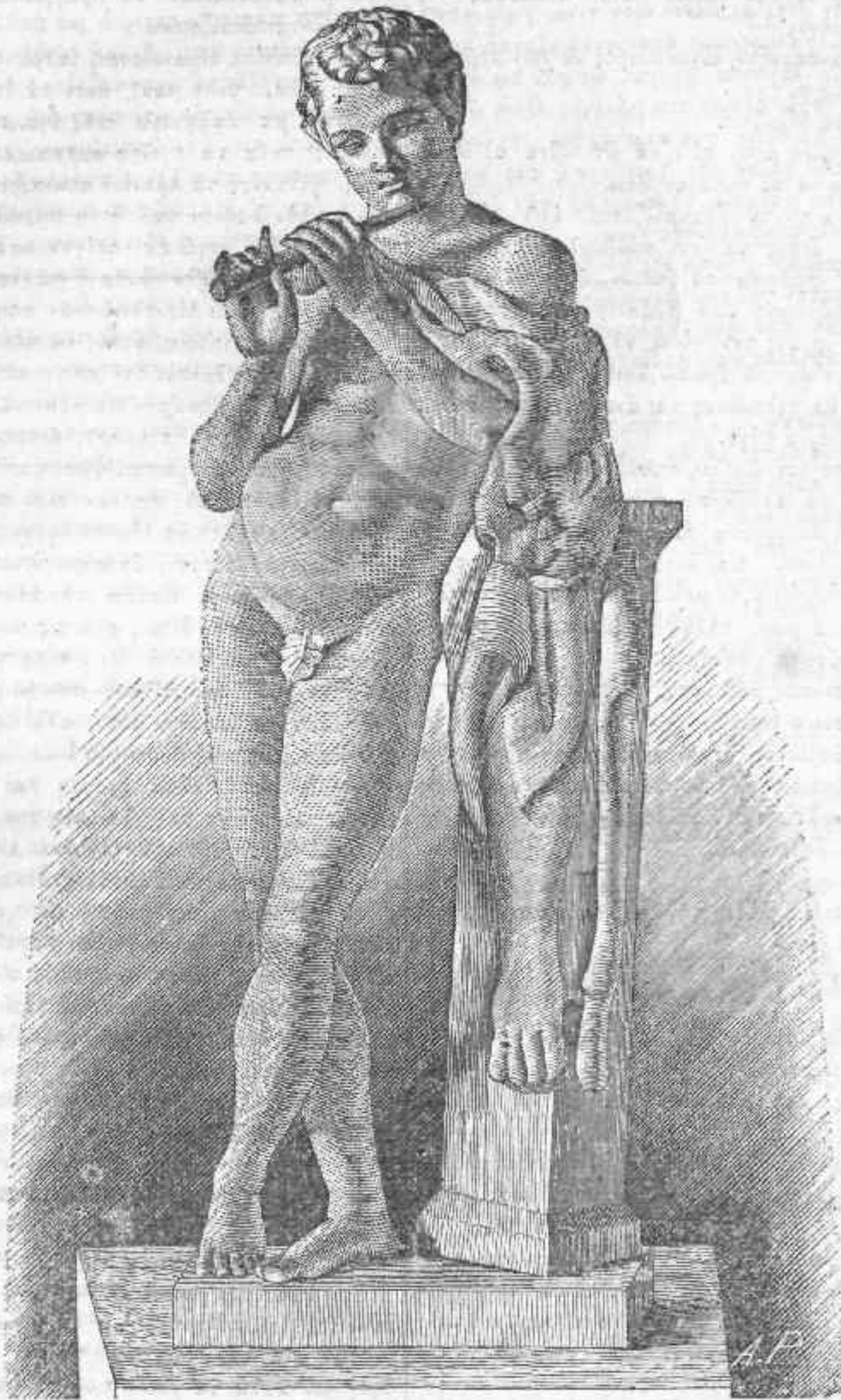
— Δὲν βλέπεις τὴν κεφαλὴν μου.

— Τί ἐπαθε;

— Δὲν βλέπεις ὅτι δὲν εἶναι πλέον εἰς τὴν θέσιν της, ὅτι ἐγύρισε;

Καὶ ταῦτα λέγων πλήρως ὀργῆς, μὲ ἠτένιζεν ἀσκαρδαμικτῶς τὸ κατ' ἐμὲ δὲν ἔμπορέσα νὰ μὴ καγγάσω.

— Ἄ! ἄ! εἶπον, δὲν μ' ἔτυχε ποτὲ ἀρρώστος τόσον ἐπιτήδειος εἰς τὸ νὰ περιγράψῃ τὰ συμπτώματα τῆς ἀσθενείας του . . . Ἐγύρισε ἡ κεφαλὴ σου! τὸ εἶδα ἄμ' ἐμῶς ἐδῶ.

Σάτυρος.

Έργον Α. Ρομπιέρ βραβευθέν. Έκ τῶν τοῦ Πολυτεχνείου, ἴδε σελ. 45.

— Ἰατρὲ! σὲ παρακαλῶ μὴ ἀστείότητος! Καί-
ρος παντὶ πράγματι. Δὲν ἀνέχομαι νὰ μὲ περιγε-
λῆς. Δὲν εἶναι ἀρεστὸν, ἐξηκολούθησε κλαίων, τὸ
βασκινόν μου;

Ἐγὼ δὲ καθήσας παρὰ τὴν κλίνην,

— Διηγέθητί με, εἶπον, τί ἔχεις;

Ὅτε ἤκουσε τὴν ἐρώτησίν μου ἐπὶ τοσοῦτον κῆ-
ξιον ἢ ὀργή του ὥστε ἀναπηδήσας ἔκραξεν·

— Τί ἔχω; τί ἔχω; θέλεις νὰ μὲ τρελάνῃς;
Δὲν βλέπεις τί ἔχω; Δὲν βλέπεις ὅτι τὸ κρανίον
μου ἠλλαξε θέσιν; ὅτι τὸ πηγούνι μου ἐπῆγαν εἰς
τὴν ῥάχιν μου; ὅτι εἰς τὸν τόπον τοῦ λάρυγγός μου
ἦλθεν ὁ τράχηλος, καὶ εἰς τὸν τόπον τοῦ τραχήλου
ἔλάρυγξ; καὶ ὅτι τὸ μέτωπόν μου ἐγύρισεν ὀπίσω,
καὶ τ' ὀπίσω ἐμπρός; Τρομερόν! τρομερόν!

Εἶπε καὶ ἐκρυψε τὴν κεφαλὴν μὲ τὰς σιδήνας,

ἔγω δὲ ἐξεκαρδιζόμεν γελῶν· ἀλλ' ἀνακύψας ἐτι μᾶλλον θυμωμένος·

— Ἰατρέ, ἀνέκραξεν, εἶναι καιρὸς νὰ χωρισθῶμεν.

— Καὶ διὰ τί;

— Διότι μὲ ὑβρίζεις.

— Ἀλλὰ, φίλε μου, σὲ εἶπα ὅτι οὔτε σὲ ὑβρίζω, οὔτε θέλω νὰ σὲ δυσαρεστήσω.

— Καὶ διὰ τοῦτο ξεκαρδιζέσαι, ἐνῶ σὲ παρεκάλεσα νὰ ἔλθῃς νὰ σὲ συμβουλευθῶ διὰ τὸ τρομερώτερον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἠμπορεῖ τις νὰ πάθῃ εἰς τὸν κόσμον; Δὲν βλέπεις τὸ δυστύχημά μου! Ἐνῶ τὸ χρέος σου εἶναι νὰ θεραπεύῃς τοὺς ἀσθενεῖς, σὺ γελᾷς! Σ' ἐρωτῶ λοιπὸν· θέλεις νὰ μὲ θεραπεύσῃς; θὰ τελειώσῃς τὰ ἀνοστά σου γέλωτα; ἢ ἀποκρίσου με, ἢ φύγε.

Ἐνόησα τότε ὅτι ὠμίλει σπουδάζων, καὶ ὅτι δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ ἐκτελέσῃ τὴν ἀπειλήν του· ἦτο πρᾶγμα ὅτι στιγμιαία ἀλλ' ἀκάθεκτος παραφροσύνη τὸν ἐκυρίευσε. Διό, ἀντὶ ἀντιλογίας, ἀπεράσισα νὰ παραδεχθῶ ὅ,τι μοὶ ἔλεγε· καὶ καταστείλας τὸν γέλωτά μου, ἤλλαξα καὶ ἦθος καὶ φωνήν, καὶ μὲ σοβαρότητα ἀπήντησα·

— Τώρα ἐννοῶ, φίλε μου, τί τρέχει.

— Δόξα σοι ὁ Θεός!

— Ὅταν ἐπρωτογεμῆκα παρετήρησα τὸ δυστύχημα· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἀσθένεια αὐτὴ εἶναι σπανιωτάτη καὶ πρᾶδοξος δὲν ἐπίστευσα ὅτι ἦτον ἀληθινή, ἀλλ' ὅτι ἀστειεύεσα.

— Ἀστειεύομην!

— Καὶ ὅτι ἐγύριζες τὴν κεφαλὴν σου διὰ νὰ γελάσῃς μαζί μου.

— Τί τὴν ἐγύριζα! ὁ ταλαίπωρος! Ἐγύρισε μόνη της.

— Πιστεύεις ὅτι ἐγύρισε μόνη της;

— Ἄν τὸ πιστεύω!

— Μήπως καὶ ἀνακατάεται ὀλίγον καὶ ἡ φαντασία σου...

— Νόστιμος εἶσαι· ὑποθέτεις λοιπὸν ὅτι θέλω νὰ στραβολεμιᾶσω μόνος μου, καὶ νὰ δυστυχίσω ἐπὶ ζωῆς μου;

— Δὲν λέγω αὐτό· ἐξ ἐναντίας βλέπω νέον φαινόμενον... ἀνωμαλίαν... Τῶντι τὸ περιστατικὸν εἶναι σπανιώτατον... ἀλλ' ὄχι καὶ ἀνύπαρκτον. Ἐνίοτε βαρὺ ὄνειρον ἔχει τοιαῦτα ἀποτελέσματα.

— Μήπως καὶ μ' ἐκλαμβάνεις, ἰατρέ, διὰ παιδί; Νομίζεις ὅτι δὲν ἐννοῶ ὅτι ὠμίλει μὲ εἰρωνεῖν; Καὶ ὁμως ἀπατάσαι, καὶ ἔχεις ἀδίκον περιγελῶν με. Αὐτήσου με τὸν δυστυχῆ. Τὸ λογικόν μου δὲν πάσχει, συλλογίζομαι καλῆτερα παρ' ἄλλοτε· ἔχω ὅλας μου τὰς διανοητικὰς δυνάμεις, καὶ διὰ τοῦτο αἰσθάνομαι ὅλην τὴν δεινότητα τῆς ἀσθενείας, τῆς ὁποίας τὴν θεραπείαν ἀναθέτω εἰς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐπιστήμην σου. Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀληθέστατον· ἡ ἀθλία κεφαλὴ μου ἐγύρισε.

— Τὸ βλέπω, ἀπεκρίθην μὲ φωνὴν κλαυθιερᾶν· ἀφοῦ, ὡς λέγεις, τὸ νόσημα εἶναι ἀληθέστατον, πρέπει νὰ προλάβωμεν τὰ ἀποτελέσματά του.

Πρέπει νὰ βάλωμεν τὰ πράγματα εἰς τὴν θέσιν των· δὲν ἀπελπίζομαι.

— Αἰωνίως εἰρωνεύεσαι, ἰατρέ· σὲ λέγω...

— Ἐλα, φίλε μου· ἀντὶ νὰ θυμόνῃς, πληροφόρησέ με καλῆτερα πῶς ἐγεινεν αὐτὴ ἡ ἀλλοίωσις· ποῖα τὰ πρῶτα συμπτώματα· εἶχες πόνους; γστάνθη τὸ κρανίον σου περιστραφέν μὲ ὀρμὴν εἰς τὸν λαϊμόν σου, ἢ τὸ παράδοξον αὐτὸ φαινόμενον ἦλθεν ἀργὰ καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον;

— Ἄκουσε. Τὴν νύκτα ἡ μᾶλλον περὶ τὰ ἐξήμερώματα, εἶδα εἰς τὸν ὕπνον μου ὅτι ἤμην εἰς τὰς Βαρβάδας νήσους, ὅπου, ὡς ἠξούρεις, ἔχω κτήματα. Ἐόλεπα λοιπὸν ὅτι ὑπῆγα νὰ τὰ ἐπισκεφθῶ, καὶ ὅτι ἐνῶ εὐρισκόμην μεταξύ τῶν μαύρων δούλων μου, ἐφύτῃσε τρομερὸς ἀνεμὸς ἀνατολικοβόρειος. Δένδρα, ἄνθρωποι, ζῶα, καὶ ἡ γῆ αὐτὴ, ὅλα ἐν ῥοπῇ ὀφθαλμοῦ ἐγειναν ἀνάρπαστα. Ἐστρεψα τότε τὴν κεφαλὴν νὰ ἰδῶ τί τρέχει, καὶ ὁ ἀνεμὸς, φυσήσας σφοδρότερον, ἐστρυφογύρισεν, ὡς βλέπεις, τὴν κεφαλὴν μου. Ἐκαμα τὰ ἀδύνατα δυνατὰ νὰ λάβῃ τὴν πρώτην θέσιν, ἀλλ' εἰς μάτην. Ὅταν ἐξύπνησα, ... ἀλλοίμονον... κῦρα γυρισμένην τὴν κεφαλὴν μου· παρεκάλεσα τὸν Θεὸν νὰ μὲ ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὸ βᾶσανον αὐτό, ἀλλ' ὁμως τίποτε!... Ἄ! ἰατρέ μου. Τί δυστυχία!

— Βέβαια! ἀλλὰ ἔχομεν καὶ τρόπους θεραπείας. Δειξάί με τὴν γλώσσάν σου... Στάσου νὰ ἰδῶ καὶ πάλιν τὸν σφυγμὸν σου. Ἄ! βλέπω καὶ ἔχεις ὀλίγον πυρετόν... Βέβαια, δὲν εἶναι παράδοξον.

Παρετήρησα μετὰ ταῦτα μὲ προσοχὴν καὶ μὲ σοβαρότητα τὸν λαϊμόν, τὴν κεφαλὴν, τὴν ράχιν, τὸ στήθος του, κατατρίψας πρὸς ταῦτα ἄπειρον ὤραν· ἀλλ' ὅλα ταῦτα ἐπραττα τερῶν βαθεῖαν σιωπὴν, διότι ἐφοβούμην μὴ ἐπανεῖθῃ ὁ γέλως, ὁ ὁποῖος περιεφέρετο εἰς τὰ χεῖλη μου.

— Πῶς ἡ τοιαύτη ἐξάρθρωσις δὲν μ' ἐφόνευσεν; ἤρῳτῃσεν ὁ πάσχων.

— Διότι, ἀπεκρίθην, οἱ χόνδροι εἶναι εὐλόγιστοι.

— Καὶ θὰ ἠμπορῶ νὰ κάμω ὅτι ἔκαμα ἔως τώρα;

— Ἀπράλλακτα!

— Φοβοῦμαι μόνον μήπως ἡ θεραπεία εἶναι ἐπικίνδυνος καὶ σκληρὰ;

Ἀλλ' εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην δὲν ἀπεκρίθην, σφίγγων κατὰ τὰ χεῖλη μου μὴ καγγάσω· ἀνεζήτητον δὲ κατὰ νοῦν τρόπον τινὰ καταλλήλων νὰ θεραπεύσω τὴν τοιαύτην μανίαν. Ἐπὶ τέλους ἀνέκραξα ὡς ὁ Ἀρχιμήδης·

— Εὔρον!... εὔρον! — Τί; — Τὸ ἰατρικόν.

— Ἀληθινά;

— Ἐν ὑπάρχει ἰατρικὸν ἀρμόδιον δὲν εἶναι βεβαίως ἄλλο· ἡ κεφαλὴ σου θὰ γυρίσῃ εἰς τὴν τακτικὴν θέσιν της.

— Μὲ τὸ ὑπόσχεσαι;

— Ἐγγυῶμαι, φθάνει μόνον ν' ἀκολουθήσῃς τὴν συμβουλὴν μου.

(*Ἐπίται τὸ τέλος.)